UKD 621.742.44

ODLEWNICTWO

NORMA BRANŻOWA

Odlewnicze materiały formierskie
Pył żużla żelazochromowego Chromalit

BN-79
4021-31

Zamiast
BN-71/4021-31

Grupa katalogowa 0388

1. WSTĘP

1.1. **Przedmiot normy.** Przedmiotem normy jest pył żużla żelazochromowego Chromalit, otrzymywany jako produkt uboczny przy wytapianiu żelazochromu.

1.2. **Zakres stosowania przedmiotu normy.** Chromalit stosuje się jako utwardzacz przy produkcji ciekłych i sypkich mas samoutwardzalnych ze spoiwem w postaci szkła wodnego.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. **Gatunki.** W zależności od czasu utwardzania, rozróżnia się trzy gatunki Chromalitu:

I — aktywny,
II — średnio atkywny,
III — słabo aktywny.

2.2. **Przykład oznaczenia** pyłu żużla żelazochromowego średnio aktywnego, o czasie utwardzania 20 ÷ 40 min:

CHROMALIT II BN-79/4021-31

3. WYMAGANIA

3.1. **Wymagania ogólne.** Chromalit nie powinien zawierać grudek żużla oraz zanieczyszczeń.

3.2. **Wymagania szczegółowe** — wg tabl. 1.

Tablica 1

Wymagania			Gatunek		
			I	II	III
Czas utwardzania		min	20	20 ÷ 40	powyżej 40
Wskaźnik zasadowości, minimum			1,9	1,8	1,7
Powierzchnia właściwa, minimum		m^2/kg	220		
Zawartość sumy wolnego CaO i $Ca(OH)_2$, maksimum		%	1,0		
Zawartość MgO, maksimum			12,0		
Zawartość wody, maksimum			0,5		
Ziarnistość	odsiew na sicie o nominalnym wymiarze oczka 0,40 mm		0		
	odsiew na sitach o nominalnych wymiarach oczek 0,32; 0,20; 0,16; 0,10 mm, maksimum		30		

Zgłoszona przez Instytut Odlewnictwa
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Odlewnictwa dnia 12 marca 1979 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1980 r. (Dz. Norm. i Miar nr 13/1979 poz. 69)

Wydanie 2
WYDAWNICTWA NORMALIZACYJNE „ALFA" 1988. Druk. Wyd. Norm. W-wa, Ark. wyd. 0,40 Nakł. 200 + 23 Zam. 2494/87 Cena zł 32,00

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. **Pakowanie.** Chromalit należy pakować w szczelnie zamykane metalowe opakowania. Zaleca się stosować bębny metalowe z całkowicie odejmowanym dnem.

Na każdym opakowaniu powinna być umieszczona etykieta zawierająca co najmniej następujące dane:

a) nazwę lub znak dostawcy,
b) oznaczenie produktu,
c) datę produkcji,
d) masę netto,
e) okres trwałości,
f) znak kontroli jakości.

4.2. **Przechowywanie.** Chromalit należy przechowywać w opakowaniach wg 4.1, w krytych i suchych pomieszczeniach, w sposób zabezpieczający przed nawilżeniem.

Okres trwałości Chromalitu przy spełnieniu podanych warunków przechowywania wynosi co najmniej 3 miesiące.

4.3. **Transport.** Chromalit należy przewozić krytymi środkami transportu w sposób zabezpieczający przed nawilżeniem i uszkodzeniem opakowania.

5. BADANIA

5.1. **Program badań** — wg tabl. 2.

Tablica 2

Rodzaje badań	Zakres badań		Wymagania wg	Opis badań wg
	pełne[1]	niepełne[2]		
Sprawdzenie wymagań ogólnych	+	+	3.1	5.3.1
Oznaczanie czasu utwardzania	+	+	3.2	5.3.2
Oznaczanie wskaźnika zasadowości	+	—		5.3.3
Oznaczanie powierzchni właściwej	+	—		5.3.4
Oznaczanie zawartości sumy wolnego CaO i $Ca(OH)_2$ oraz MgO	+	—		5.3.5
Oznaczanie zwartości wody	+	—		5.3.6
Sprawdzenie ziarnistości	+	—		5.3.7

Znak + oznacza badanie, które należy przeprowadzić.
Znak — oznacza badanie, którego się nie przeprowadza.
[1]) Badania pełne należy przeprowadzać przynajmniej raz na kwartał oraz w przypadku analizy rozjemczej lub na życzenie odbiorcy.
[2]) Badania niepełne należy przeprowadzać dla każdej partii Chromalitu.

5.2. **Kontrola jakości**

5.2.1. **Skład i liczność partii.** Partię Chromalitu, przedstawioną do kontroli, stanowi materiał tego samego gatunku, pochodzący z jednego spustu pieca, o masie nie przekraczającej 10 t.

5.2.2. **Sposób pobierania próbek.** Z próbek o liczności wg PN-73/N-03009, pobranych wg PN-73/H-11079 przygotować średnią próbkę laboratoryjną o masie 3 kg.

Próbkę podzielić na dwie części: jedną przeznaczyć do badań, a drugą przechowywać przez 6 tygodni na wypadek konieczności przeprowadzenia analizy rozjemczej.

Każdą próbkę należy przechowywać w szczelnie zamkniętym szklanym naczyniu, zaopatrzonym w etykietę zawierającą:

a) nazwę lub znak dostawcy,
b) oznaczenie produktu,
c) datę produkcji.

5.3. **Opis badań**

5.3.1. **Sprawdzenie wymagań ogólnych** należy przeprowadzić gołym okiem.

5.3.2. **Oznaczanie czasu utwardzania** przeprowadzić na kształtkach sporządzonych z Chromalitu i szkła wodnego wg BN-74/4024-33.

5.3.3. **Oznaczanie wskaźnika zasadowości.** Wskaźnik zasadowości (Wz) obliczyć z dokładnością do 0,01 wg wzoru

$$Wz = \frac{X_{CaO}}{X_{SiO_2}}$$

w którym:

X_{CaO} — zawartość wapnia, %,

X_{SiO_2} — zawartość dwutlenku krzemu, %.

5.3.4. **Oznaczanie powierzchni właściwej** — wg BN-70/4024-35.

5.3.5. **Oznaczanie zawartości sumy wolnego CaO i $Ca(OH)_2$ oraz MgO** — wg BN-71/4024-36.

5.3.6. **Oznaczanie zawartości wody** — wg BN-75/4024-06.

5.3.7. **Sprawdzenie ziarnistości** — wg PN-83/H-11077.

5.4. **Ocena wyników badań.** Partię Chromalitu należy uznać za dobrą, jeżeli wszystkie wyniki badań są zgodne z wymaganiami wg rozdz. 3.

5.5. **Zaświadczenie o wynikach badań** dla każdej partii Chromalitu powinno zawierać co najmniej następujące dane:

a) nazwę lub zna dostawcy,
b) oznaczenie produktu,
c) datę produkcji,
d) masę netto,
e) wyniki przeprowadzonych badań,
f) znak kontroli jakości.

Informacje dodatkowe

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Odlewnictwa, Kraków.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-71/4021-31

a) wprowadzono jednostki miar wg układu SI,

b) wprowadzono kontrolę jakości.

3. Normy związane

PN-83/H-11077 Odlewnicze materiały formierskie. Analiza sitowa piasku formierskiego i bentonitu

PN-73/H-11079 Odlewnicze materiały formierskie. Badania laboratoryjne. Pobieranie próbek

PN-73/N-03009 Statystyczna kontrola jakości. Metoda wyznaczania liczby próbek jednostkowych i pierwotnych

BN-75/4024-06 Odlewnicze materiały formierskie. Badania laboratoryjne. Oznaczanie zawartości wody

BN-74/4024-33 Badania laboratoryjne mas samoutwardzalnych. Oznaczanie czasu utwardzania

BN-70/4024-35 Odlewnicze materiały formierskie. Badania laboratoryjne mas samoutwardzalnych. Oznaczanie powierzchni właściwej sproszkowanych utwardzaczy i aktywatorów

BN-71/4024-36 Analiza chemiczna żużla żelazochromowego

4. Symbol wg SWW — 1289-22.

5. Autorzy projektu normy — inż. Grażyna Czerska, prof doc. dr inż. Tadeusz Olszewski, dr mgr inż. Halina Pawłowska, mgr inż. Zygmunt Smoleń — Instytut Odlewnictwa.

6. Wydanie 2 — stan aktualny: wrzesień 1987

a) uaktualniono normy związane,

b) zmieniono grupę katalogową.